

Mediatukityöryhmän II kokous

11.8.2020, LVM ja etä. Klo 9-11.

Osallistujat: työryhmä: Wirén (pj), Aho, Korpisaari, Grönlund, Holmberg, Ala-Fossi, Villi, Asp (siht.). Nykänen, LVM.

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin kello 9.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin ja siihen ei tullut huomioita.

3. Lausuntopalaute

LVM/ Asp esitteli hankkeen lausuntopalautetta ja lausuntoyhteenvettoa.

Lausuntopalautteessa nousee esille erityisesti muutamia keskeisiä asioita:

- tukisummaa pidetty tarpeeseen ja koronan vaikutuksiin nähden pienenä
- esitetyissä jakokriteereissä nähty olevan yhä liikaa tarvetta myös sisällön arvioimiseen tai arvottamiseen, joten erityisesti tukikelpoisuuden arviointia tulisi vielä muuttaa
- esitetty palkkatukimallia, ns. automaattisempaa laskentakaavaan perustuvaa tukimallia, jonka kautta tukea saisivat kaikki kriteerit täyttävät hakijat
- erityiskysymyksenä ulkosuomalaisten medioiden tukikelpoisuus
- huomioita juridisesta näkökulmasta liittyen mediatukilautakunnasta säätämiseen ja sen roolista julkista hallintotehtävää hoitavana tai osana viranomaista
- huomioita myös esim. esitetyn julkaisu- tai tiedonvälityksen lieventämisen tarpeesta sekä tukikelpoisuuden laskentaperusteista (liikevaihdon sijaan mediamyynti)

Lausuntoyhteenveto liitteenä.

4. Työryhmän näkemykset esitykseen lausuntojen perusteella tarvittavista muutoksista ja toteutusvaihtoehdoista

Keskustelussa olivat erityisesti tukikriteerit.

Käydyn keskustelun perusteella voidaan todeta, että taloudellisiin ja toiminnallisiin, selkeisiin objektiivisiin kriteereihin perustuva malli vaikuttaa parhaalta toteuttamisvaihtoehdolta. Tällä voidaan turvata riippumattomuus ja se, että sisältöjen suhteen ei tehtäisi harkinnanvaraista arviota. Ehdotettu malli voitaisiin toteuttaa esimerkiksi journalististen työntekijöiden määrään perustuvana tukena, joka jaettaisiin kaikille ehdot täyttävälle hakijoille.

Näiltä osin esitystä tulisi muokata. Tukilautakuntaa ei työryhmässä nähdä välttämättömänä koronatukien osalta, mikäli avustuksen myöntämisen kriteerit ovat edellä mainitusti selkeät ja avustus jaetaan ”mekaanisesti” kaikille ehdot täyttävälle hakijoille, eikä tukiviranomaisella olisi

käytännössä mitään laatuun, journalismin tyypeihin tai sisältöön liittyvää harkintavaltaa tuen kohdistamisessa ja arvioinnissa. Tukiviranomaisen tulisi tällöin tarkastaa lähinnä se, että tukikelpoisuus täyttyy.

Kriteereiden osalta esillä olivat muun muassa työntekijöiden määrät, mediamyynnin tai liikevaihdon käyttäminen kriteerinä yhtäaikaaisesti.

Lisäksi käytiin keskustelua journalistisen käytännön ja journalistisen työn määrittelystä ja huomioimisesta tuissa. Millä tavoin nämä voidaan vai voidaanko kirjata avustuksen ehtoihin? Määrittelyn todettiin olevan haastavaa, ja tulkinnanvaraisia tapauksia voi olla. Esimerkiksi JSN-jäsenyys ei voi olla suoraan ehtona, vaan tulisi vähintään olla mahdollisuus muuhun tapaan esittää sitoutuminen journalistiseen käytäntöön. Tuen tavoitteena kuitenkin on nimenomaan journalistisen sisällön edistäminen.

Keskusteltiin taloudellisesta arvioinnista. Taloudellinen arviointi tulee käytännössä tehdä yritystasolla, jolla myös raportointi tehdään.

Nimikekohtaisuuden nähtiin sinänsä kohdentavan avustusta paremmin, mutta Suomen mediakentän rakenne tekee jaosta nimikkeille haastavan, sillä esimerkiksi lehdet ovat vahvasti ketjuuntuneita, jolloin yritystukien yleisten edellytysten arviointi tulee joka tapauksessa tehdä yrityksen tai konsernin tasolla. Esimerkiksi Tanskassa kyse on nimikekohtaisesta tuesta, toisaalta kyseessä Tanskassa on erikseen komissiolle notifioitu tuki.

Selvitetään mahdollisuuksia yhdistää nimike- ja yrityskohtainen tuen haku ja kohdentaminen, niin että tuki kohdistuisi mahdollisimman pitkälle suoraan toimituksille, mutta taloudellinen valvonta ja yritystukien edellytysten tarkastelu on mahdollista.

5. Jatkovalmistelun aikataulu ja seuraavat kokoukset

Jatkovalmistelussa sovittiin keskittyvän ensin journalismin koronatukiin ja tämän jälkeen siirryttävän pysyvimpiin tukimekanismeihin.

Tavoitteena on saada koronatukea koskeva esitys ja näkemys tukikriteereistä valmiiksi mahdollisimman pian ja LVM:n puolelta tarvittavat säädösmuutokset valmiiksi.

Seuraava kokous pidetään 26.8. Seuraavassa kokouksessa ja/tai sen valmistelussa kuullaan myös Liikenne- ja viestintävirasto Traficomia, joka todennäköisesti toimisi tukiviranomaisena.

6. Muut asiat

Työryhmälle on toimitettu opetus- ja kulttuuriministeriöstä vuoden 2020 sanomalehdistön tukeen (vähemmistökielet) liittyvää materiaalia ja vaikutusarvio. Nämä liittyvät erityisesti pysyvämpiin tukimekanismeihin.

”Opetus- ja kulttuuriministeriö toimittaa työryhmälle esityksen vähemmistökielisen sanomalehdistöntuesta vuodelle 2020 sekä tähän esitykseen annetut lausunnot ja selvitysmies Antti Marttisen vaikutusarvion, jotta näiden arvokkaat näkemykset voidaan ottaa huomioon erityisesti journalismin pysyvämpää avustuskoneistia suunniteltaessa.”

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin kello 10.50.

Liite Lausuntoyhteenveto
Jakelu Työryhmän jäsenet